

ТЕХНОЛОГІЯ «ПЕРЕВЕРНУТИХ» УРОКІВ ТА МОЖЛИВОСТІ ЇЇ ВПРОВАДЖЕННЯ У НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ КИЄВА

Марко Бобровський, заступник директора

з науково – методичної роботи

ліцею «Універсум» Шевченківського району міста Києва

Сучасна середня освіта в Україні знаходиться перед рядом викликів. Ці виклики надзвичайно серйозні і загрожують існуванню всієї освітньої системи. Вони пов'язані, у першу чергу, з невідповідністю змісту і форм освітньої діяльності сучасним соціально – економічним реаліям та запитам суспільства. В епоху глобалізації середня освіта не може існувати у «застиглих» рамках 30 – 40-річної давності.

Однією з таких «застиглих» форм є класно – урочна система навчальної діяльності. Вона відіграла свою позитивну роль, особливо в умовах радянської школи, але

наразі стає все більше учасників навчально – виховного процесу, яких вона не влаштовує. Класно – урочна система має ряд недоліків. Зокрема, в умовах такої системи учитель виступає, хоче він цього чи ні, у ролі ретранслятора знань, що було важливо в індустріальну епоху і що стало рудиментом у постіндустріальну. В умовах класно – урочної системи обмежується, у тій чи іншій мірі, свобода учня, у першу чергу, свобода своєї власної думки. І, безперечно, ще одним недоліком є те, що дуже часто учителю на уроці просто не вистачає часу для викладення навчального матеріалу, особливо це стосується предметів, які викладаються у обсязі 1 – 2 год на тиждень. У зв'язку з цим все більше батьків починають задумуватись про навчання вдома, адже суму знань та необхідну інформацію може дати і Інтернет. Подобається нам це чи ні, ми маємо сьогодні шукати нові підходи до роботи з учнем.

Однією з технологій, яка допомагає видозмінити традиційну технологію проведення уроку є технологія «перевернутих» або інверсних уроків. «Flipped classroom» - це навчальна технологія, розроблена у 2007 році американськими педагогами Джонатаном Бергманом та Аароном Самсом. У нашій літературі ця технологія термінологічно визначається як «перевернутий», так і інверсний урок. «Перевернуте» навчання засноване на констатації відомих фактів:

- Усі учні вчаться по-різному, але на традиційному уроці учитель представляє навчальний матеріал, орієнтуючись на «середнього» учня. Індивідуальний підхід у такому разі неможливий.
- Значна частина урочного часу відводиться саме на подачу знань учителем і передбачає домашні завдання, часто перевантажені, причому дома учень залишається з навчальними проблемами сам на сам.
- Широка доступність глобального зв'язку створює можливості для доступу до будь-якої інформації та інтерактивного зв'язку із учителем.

Під час інверсного навчання учень засвоює навчальний матеріал до приходу у клас. Причому зміст та напрями вивчення теми учитель визначає самостійно і подає учню на відповідній інтерактивній платформі. Роль учителя у традиційній побудові навчального процесу – постачальник знань, учитель під час інверсного навчання – це свого роду фасилітатор, тобто професійний тренер – консультант, причому індивідуальний. В ході інверсного навчання учень отримує знання самостійно, опрацьовує матеріал у власному темпі і готується до виконання завдань. Учитель, у свою чергу, в ході проведення занять за «перевернутою» технологією вже не може просто перевіряти засвоєння знань, тут вже потрібні завдання на застосування отриманих знань, на визначення умінь і компетентностей. Дуже доречні у «перевернутому» навчанні групові форми роботи та проекти. А головна цінність даної технології – це розвиток самостійності учня, уміння

застосовувати отриману інформацію, розвиток аналітичної діяльності, системної роботи. Адже головне завдання сучасної школи – розвиток умінь і навичок до самоосвіти.

Наш ліцей долучився до дослідницько – експериментальної роботи регіонального рівня «Упровадження елементів дистанційного навчання у навчальних закладах Києва». Тема дуже актуальна і складна. Ми знаходимось на формуючому етапі, працюємо в різних напрямках і одним із таких напрямків є вивчення технології інверсного навчання. Ми розглядаємо інверсне навчання як перехідний етап до повноцінної освіти за дистанційною формою. Нам здається, що у перспективі школа перейде до змішаної форми навчання, використовуючи все краще від класно – урочної та дистанційної форми роботи. І якраз дана технологія дозволяє перейти до змішаного навчання еволюційним шляхом.

У ході практичного впровадження інверсного навчання в систему навчально – виховного процесу ми зіткнулись з рядом проблем. Основні з них:

- Переважна більшість учнів не привчена до самостійної роботи та персональної відповідальності. Вони звикли до отримання інформації на уроці, заучування параграфу та його переказування під час опитування. Тут потрібно змінювати психологію як учителів, так і учнів.
- Робота учителя зі створення інформаційних ресурсів та розробку завдань на урок забирає дуже багато часу. Ця проблема вирішується переходом від поурочної оплати праці вчителя до погодинної у майбутньому.
- В ході роботи виникають технічні проблеми, але за умов системного підходу вони вирішувані.
- Багато потрібно зробити з методології інверсного та дистанційного навчання. Адже традиційні відомі методи та форми роботи наразі не підходять.
- Збільшується час на самостійну роботу учня. У результаті створюється враження надмірного навантаження учня під час освоєння ресурсів. Але насправді початковий час, який учень витрачає вдома не буде більшим, ніж традиційні домашні завдання. По-перше, учень буде позбавлений заучування матеріалу, виконання вправ і задач. По-друге, учень завжди може ознайомитись з навчальними ресурсами до уроку у будь який зручний для нього час.

Таким чином, можна констатувати, що технологія «перевернутого» навчання цікава, сучасна, спрямована на розвиваюче навчання. У перспективі, на наш погляд, у середній освіті відбудеться процес конвергенції між класно – урочною та дистанційною освітою і дана технологія зможе допомогти в цьому.

На основі вищезазначеного, ми можемо зробити такі висновки:

1. Технологія «перевернутого» навчання заслуговує на увагу та впровадження у навчально – виховний процес.
2. Дана технологія незамінна для предметів, які викладаються обсягом 1 – 2 год на тиждень, тому що вирішує проблему «дефіциту часу»
3. Для впровадження «перевернутого» навчання потрібні консультації та семінари для вчителів з проблематики методичних підходів до побудови інформаційних ресурсів та завдань для учнів. Ці консультації та семінари можна було б організувати на базі Інституту післядипломної педагогічної освіти.
4. Для забезпечення ефективності «перевернутого» навчання необхідна підготовча робота серед учнів.
5. І «перевернуте», і змішане навчання потребує інших підходів до формування оплати праці учителя
6. Технологія «перевернутого» навчання дає змогу розвивати відповідальне ставлення до навчання з боку учня та змінює роль учителя в сучасних соціально – економічних умовах.
7. «Перевернуте» навчання сприяє самоосвіті учня.

ЛІТЕРАТУРА

1. Якубов С. В. Інверсне навчання: нова організація шкільної освіти. – Директор школи, № 7 (103), липень 2015. – с. 57